

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 15. februar 2023

Sag 48/2022

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat Henrik Dupont Jørgensen, beskikket),

T2

(advokat Jørn Brandenhoff Schmidt, beskikket),

T3

(advokat Jan Schneider, beskikket)

og

T4

(advokat Henrik Stagetorn, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Horsens den 15. december 2020 (1323/2020) og af Vestre Landsrets 2. afdeling den 16. december 2021 (V.L. S-2683-20).

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Poul Dahl Jensen, Vibeke Rønne, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen, Kristian Korfits Nielsen, Ole Hasselgaard og Rikke Foersom.

Påstande

Dommen er anket af T1, T2, T3 og T4 med påstand om frifindelse, subsidiært hjemvisning til fornyet behandling ved byretten og mere subsidiært formildelse.

Dommen er endvidere anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse og stadfæstelse af afgørelserne om udvisning.

Supplerende oplysninger

T1 har været frihedsberøvet fra den 9. november 2019. Højesteret har den 26. juli 2022 bestemt, at han skal forblive varetægtsfængslet, indtil der er afsagt dom i sagen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, jf. § 767, stk. 2.

T2 har været frihedsberøvet fra den 24. juli 2019 til den 15. februar 2022, hvor han blev prøveløsladt.

T3 og T4 har været frihedsberøvet fra den 9. november 2019 til den 3. februar 2022, hvor de blev prøveløsladt.

Anbringender

T1, T2, T3 og T4 har anført navnlig, at den udførte agentvirksomhed har været i strid med retsplejelovens regler om agentvirksomhed, herunder navnlig § 754 a, stk. 1, nr. 1, hvorefter der skal foreligge en begrundet mistanke om, at den lovovertrædelse, som agentvirksomheden relaterer sig til, er ved at blive begået eller forsøgt, og § 754 b, stk. 1, hvorefter agentvirksomheden ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed (provokationsforbuddet). Agentvirksomheden har desuden været i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retten til en retfærdig rettergang.

Beviser, der er tilvejebragt ved agentvirksomhed, kan kun indgå i en straffesag, såfremt agentforløbet i sin helhed har været i overensstemmelse med de krav, der stilles efter de danske agentregler og Menneskerettighedskonventionen.

Denne sag startede med, at agenter tilknyttet amerikanske Homeland Security Investigations (HSI) satte våben til salg på Dark Web ved at etablere butiksvinduer med sælgerne ... og ... på det såkaldte Z-marked. På det tidspunkt, hvor butiksvinduerne blev etableret, var der ikke nogen konkret begrundet mistanke om, at den forbrydelse, som sagen angår, var ved at blive begået eller forsøgt. En sådan etablering af et butiksvindue uden en begrundet mistanke kunne ikke være sket efter de danske regler om agentvirksomhed og ville også have været i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 6. Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende artikel 6, at myndighederne skal have ”good reason to believe”, at den forbrydelse, agentvirksomheden relaterer sig til, er ved at blive begået eller forsøgt.

Efter at HSI-agenterne ved at oprette et butiksvindue uden en begrundet mistanke havde påkaldt sig "Xs" opmærksomhed, blev sagen på deres foranledning flyttet til Danmark, hvor en sådan agentvirksomhed uden konkret mistanke ikke lovligt kunne være iværksat.

HSI-agenterne på Dark Web gav meget bevidst indtryk af at være professionelle våbensælgere med henblik på at skabe tillid og respekt. Agenterne har herved fremprovokeret en forbrydelse, der ellers ikke ville være blevet begået. I hvert fald har de over tid forøget omfanget af forbrydelsen, herunder ved at acceptere genbestilling (forhold 2), efter at den første leverance (forhold 1) var slået fejl. Ved at foranledige en ændring af leveringsstedet fra Sverige til Danmark har agenterne bevidst påvirket og forandret forbrydelsens karakter, bl.a. fordi besiddelse af håndskydevåben straffes hårdere i Danmark.

Agenterne har herved handlet i strid med provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, og Menneskerettighedskonventionens artikel 6. Ved vurderingen af, om agentvirksomheden er retmæssig, skal det efter Menneskerettighedsdomstolens praksis indgå, om agenten har optrådt passivt eller aktivt. Det skal også indgå, om agenten har tilskyndet eller endda presset den pågældende til at begå forbrydelsen eller til at begå den på en bestemt måde. I den foreliggende sag har agenterne ikke handlet passivt, men netop presset "X" til at begå forbrydelsen på en bestemt måde ved at nægte levering til den ønskede destination i Sverige. Levering skete til Danmark, idet agenterne oplyste, at der kunne ske levering hertil.

Den ulovlige agentvirksomhed har haft afgørende betydning for alle de tiltalte, selv om den alene var direkte rettet mod T1. Agentvirksomheden skal derfor også tillægges betydning ved bedømmelsen af de øvrige tiltaltes forhold, jf. herved Menneskerettighedsdomstolens dom af 16. juli 2015 i sagen Ciprian Vlăduț og Ioan Florin Pop mod Rumænien (nr. 43490/07 og 44304/07).

Agentforløbet er på helt afgørende punkter tilrettelagt og gennemført på en måde, der ikke ville have været forenelig med kravene ifølge den danske retsplejelov og Menneskerettighedskonventionen. Sagen er baseret på og foranlediget af retsstridig agentvirksomhed, og der skal allerede derfor ske frifindelse. Hertil kommer, at de beviser, der stammer fra agentvirksomheden, ikke kan indgå i sagen, hvilket også vil føre til frifindelse.

Hvis Højesteret finder, at der med rette er sket domfældelse, skal straffene formildes.

T1 har om straffastsættelsen anført navnlig, at sagens forhold 1 og 2 er én og samme forbrydelse, og at der derfor ikke skal udmåles straf for to overtrædelser af straffelovens § 192 a. Det må ved straffastsættelsen indgå, at straffelovens § 192 a efter forarbejderne finder anvendelse på andre og væsentligt farligere våbentyper end de håndskydevåben, som sagen omhandler. Det må også indgå, at indkøbet af våben ikke er sket som led i organiseret kriminalitet med tilknytning til andre kriminalitetsformer såsom narkotikakriminalitet. Desuden må det indgå, at der var tale om et forsøgsforhold, og at de amerikanske agenter ”skubbede” forbrydelsen til Danmark, hvor der som nævnt udmåles en hårdere straf for besiddelse af håndskydevåben.

T2 har anført navnlig, at der ved straffastsættelsen må lægges vægt på, at der alene var tale om et forsøgsforhold. Der må også lægges vægt på hans begrænsede rolle, og at han ikke tidligere er straffet af betydning for sagen. Desuden taler det i formildende retning, at reglerne for agentvirksomhed er overtrådt, og at han alene havde forsæt i form af dolus eventualis.

T3 har anført navnlig, at der alene var tale om et forsøgsforhold, hvor han har spillet en begrænset rolle. Det må ved straffastsættelsen indgå, at han har gode personlige forhold og ikke tidligere er straffet af betydning for sagen. Det må også tillægges betydning, at agentreglerne er overtrådt.

T4 har anført navnlig, at der alene var tale om et forsøgsforhold, og at hendes bistand var begrænset til opbevaring af kontantbeløb, beskeden kommunikation med andre af de tiltalte på gerningsdagen og overlevering af nogle handsker til T3, der er hendes ægtefælle. Landsretten har fremhævet, at hendes rolle var mindre aktiv. Ved straffastsættelsen må det også indgå, at agentreglerne er overtrådt, at hun er ustraffet, og at hun har gode personlige forhold. Endvidere må det tillægges betydning, at landsretten ved domfældelsen har lagt til grund, at hun havde den laveste grad af forsæt.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at retsplejelovens regler om agentvirksomhed ikke er overtrådt, og at domfældelsen af de tiltalte ikke er i strid med retten til en retfærdig rettergang efter artikel 6 i Menneskerettighedskonventionen.

Den udførte agentvirksomhed i Danmark er sket i overensstemmelse med reglerne i retsplejeloven. De danske politiagenter medvirkede alene ved afslutningen af en allerede planlagt forbrydelse, og provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1, er ikke overtrådt. Dansk politis optagelse af fotos af våben med en dansk avis skete som led i den amerikanske agentaktion på et tidspunkt, hvor der allerede var indgået en aftale mellem T1 og HSI om køb af våben. Foranstaltningen påvirkede ikke væsentlige omstændigheder ved forbrydelsen og var dermed ikke omfattet af krav om forudgående kendelse eller efterfølgende godkendelse, jf. retsplejelovens § 754 a, stk. 2.

De amerikanske agenter etablering af butiksvinduer med salg af våben på markedspladsen Z er sket forud for, at dansk politi blev orienteret om sagen og ikke som led i en dansk efterforskning eller på foranledning af dansk politi. De amerikanske agenter etablering af butiksvinduer på Z-markedet på Dark Web skal ikke prøves efter reglerne i den danske retsplejelov.

Den udøvede agentvirksomhed har ikke indebåret en overtrædelse af provokationsforbuddet efter Menneskerettighedskonventionens artikel 6. Det var T1, der under navnet "X" tog kontakt til agenterne. T1 havde inden henvendelsen til agenterne afsluttet seks handler på Z-markedet, og han var således en erfaren bruger af Dark Web. Desuden var HSI-agenterne ikke alene om at udbyde våben til salg på markedspladsen Z.

De amerikanske agenter har ikke under den efterfølgende korrespondance med "X", dvs. med T1, tilskyndet ham til at begå en lovovertrædelse, der ellers ikke ville være blevet begået, og de har heller ikke bevirket en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed. T1 var i hele forløbet vedholdende og initiativtagende i forhold til ønsket om at købe våben. Det var også på hans initiativ, at leveringsstedet blev ændret til Danmark, da de amerikanske agenter oplyste, at de ikke sendte til Sverige. T1 gav desuden indtryk af, at han ønskede løbende at købe våben i et større omfang, når de bestilte ordrer var blevet gennemført.

HSI's agentaktion har ikke påvirket hverken T1s eller de øvrige tiltaltes subjektive indstilling til forbrydelsen. Det må antages, at de øvrige tiltalte også ville have begået forbrydelserne, hvis T1 på anden baggrund havde bedt om deres assistance. Under alle omstændigheder bevirkede HSI's agentaktion ikke en forøgelse af omfanget eller grovheden af de øvrige tiltaltes forbrydelser.

Det skal ved strafudmålingen indgå, at straffen for besiddelse af ét enkelt almindeligt skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted ifølge forarbejderne til straffelovens § 192 a forudsættes udmålt til fængsel i 2 år og 6 måneder, mens straffen for besiddelse af særdeles farlige skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted forudsættes udmålt til fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år. I forarbejderne er det endvidere forudsat, at straffen i tilfælde af organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre vil blive udmålt væsentligt strengere end efter de nævnte udgangspunkter. Begge forhold i denne sag er begået i forening og angår organiseret ulovlig indførsel af – og handel med – et større antal skydevåben, hvoraf nogle må karakteriseres som særdeles farlige våben, samt store mængder ammunition.

Det forhold, at der alene er tale om forsøg, kan i en situation som den foreliggende, hvor der er tale om en fiktiv våbenleverance, ikke tillægges betydning i formildende retning, jf. herved UfR 2020.1254 H.

Straffen for T1 bør fastsættes under anvendelse af straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., hvorefter den straf på op til 8 års fængsel, der er foreskrevet i straffelovens § 192 a, kan forhøjes med indtil det halve. Der er tale om to separate forhold af organiseret ulovlig indførsel af – og handel med – skydevåben, og T1 har haft den helt centrale rolle ved planlægningen af særdeles veltilrettelagt grænseoverskridende kriminalitet, der involverede bl.a. brug af kurerer og et ”drophouse”. Der foreligger sådanne særdeles skærpende omstændigheder, at der er grundlag for at bringe straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., i anvendelse, og straffen for T1 bør udmåles til ikke under 10 års fængsel.

T2 har i forhold 1 gjort sig skyldig i forsøg på besiddelse af i alt 20 skydevåben med tilhørende ammunition, hvoraf to må karakteriseres som særdeles farlige våben. Straffen for ham bør udmåles til ikke under 7 års fængsel.

T3 og T4 har i forhold 2 gjort sig skyldige i forsøg på besiddelse af i alt 25 skydevåben, hvoraf to må karakteriseres som særdeles farlige våben. Straffen for hver af disse tiltalte bør også udmåles til ikke under 7 års fængsel.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

T1 er i forhold 1 og 2 fundet skyldig i forsøg på overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenloven, ved fra april til november 2019 i forening med andre og under særligt skærpende omstændigheder at have forsøgt at sætte sig i besiddelse af 20 skydevåben, herunder 2 fuldautomatiske, med tilhørende ammunition (forhold 1) og 63 skydevåben, herunder mindst 2 fuldautomatiske, med tilhørende ammunition (forhold 2), idet han på Dark Web indgik aftale om køb af de nævnte våben og ammunition, der skulle leveres til Danmark med henblik på transport til Sverige.

T2 er i forhold 1 fundet skyldig i forsøg på overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenloven, ved på foranledning af T1 at have indlogeret sig på en adresse i Vamdrup, hvor han den 24. juli 2019 tog imod de nævnte 20 skydevåben med tilhørende ammunition, som han skulle transportere til Sverige.

T3 og T4 er i forhold 2 fundet skyldige i forsøg på overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenloven, ved efter aftale med T1 at være mødt op på en rasteplads ved Skanderborg den 9. november 2019 for at afhente 25 skydevåben, som de skulle transportere til Sverige.

Ved landsrettens dom blev straffen for T1 fastsat til 7 års fængsel, straffen for T2 blev fastsat til 4 års fængsel, straffen for T3 blev fastsat til 4 års fængsel, og straffen for T4 blev fastsat til 3 års fængsel. Ved dommen blev de alle udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Sagen angår, om der er udført agentvirksomhed i strid med retsplejelovens § 754 a og § 754 b eller artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang, samt hvilken betydning dette i givet fald skal have for bedømmelsen af de tiltaltes forhold. Hvis de tiltalte med rette er fundet skyldige som sket, skal der tages stilling til straf-fastsættelsen og spørgsmålet om udvisning.

Den udøvede agentvirksomhed

Politiet må ikke udøve agentvirksomhed ved som led i efterforskningen at foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udfø-

re eller fortsætte en lovovertrædelse, medmindre betingelserne i § 754 a og § 754 b er opfyldt. Efter § 754 b, stk. 1, må foranstaltningerne ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed (provokationsforbuddet).

Som anført i Højesterets dom af 12. december 2017 (UfR 2018.1169) følger det af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis efter artikel 6, at det som udgangspunkt er national ret, der regulerer, hvilke beviser der skal tillades, og de nationale domstole, der skal foretage bevisbedømmelsen.

Menneskerettighedsdomstolen har om efterforskning af bl.a. organiseret kriminalitet udtalt, at anvendelse af agenter kan accepteres, hvis det er undergivet klare begrænsninger og sikkerhedsforanstaltninger, men at den offentlige interesse ikke kan retfærdiggøre brugen af beviser tilvejebragt ved provokation ("police incitement"). Efter Domstolens praksis vil der være tale om en provokation, hvis de efterforskende myndigheder eller personer, der handler efter deres instruktion, ikke begrænser sig til at efterforske kriminel aktivitet på en i det væsentlige passiv måde, men udøver en sådan indflydelse på en person, at de derved tilskynder til en lovovertrædelse, der ellers ikke ville være blevet begået. Domstolen lægger endvidere vægt på, om der er en objektivt begrundet mistanke om, at den pågældende var involveret i kriminel aktivitet eller var tilbøjelig ("predisposed") til at begå en lovovertrædelse. Der henvises herved til bl.a. Domstolens dom af 15. oktober 2020 i sagen Akbay m.fl. mod Tyskland (nr. 40495/15 m.fl.), præmis 109-124.

Som det fremgår, er det centralt ved vurderingen både efter retsplejelovens regler om agentvirksomhed og efter artikel 6 i Menneskerettighedskonventionen, om den agentvirksomhed, der er udøvet, har indebåret tilskyndelse til en lovovertrædelse, der ellers ikke ville være blevet begået, og om agentvirksomheden har bevirket en forøgelse af omfanget eller grovheden af lovovertrædelsen.

Dansk politi fik i maj 2019 en henvendelse fra amerikanske Homeland Security Investigations (HSI) om et muligt samarbejde. Agenter fra HSI havde som led i deres efterforskning af våbenkriminalitet på Dark Web sat våben til salg ved at etablere butiksvinduer med sælgerne ... og ... på markedspladsen Z, og HSI's agenter var herigennem blevet kontaktet af profilen X, der ønskede at købe våben. Landsretten har fundet det bevist, at T1 er personen bag profilen X.

Forud for henvendelsen i maj 2019 var der ikke noget samarbejde om sagen mellem HSI og dansk politi, og de amerikanske agenter etablering af butiksvinduer på markedspladsen Z blev ikke udført som led i danske myndigheders efterforskning eller på foranledning af danske myndigheder.

I perioden fra henvendelsen i maj 2019 og frem til den 18. juli 2019, hvor dansk politi indhentede retskendelse om tilladelse til dansk agentvirksomhed, bestod samarbejdet mellem HSI og dansk politi alene i, at dansk politi blev orienteret om korrespondancen mellem HSI og X og rådgav HSI om reglerne for agentvirksomhed i Danmark. Den agentvirksomhed, der herefter blev udøvet af agenter i Danmark, og som skete i henhold til retskendelser af 18. juli, 23. juli, 26. september og 8. oktober 2019, angik den praktiske gennemførelse af leveringen af de våben, som T1 bestilte hos HSI's agenter.

Som nævnt havde agenter fra HSI som led i deres efterforskning af våbenkriminalitet på Dark Web sat våben til salg ved at etablere butiksvinduer på markedspladsen Z. Det var T1, der i april 2019 under brugerprofilen X tog kontakt til HSI's agenter og angav, at han ønskede at købe våben, og det var på hans initiativ, at levering skulle ske til Danmark, da HSI's agenter oplyste, at de ikke sendte til Sverige. Landsretten har efter bevisførelsen lagt til grund, at han inden sin henvendelse til HSI's agenter på markedspladsen Z i april 2019 var en erfaren bruger af Dark Web, at han tidligere havde afsluttet seks handler på markedspladsen Z, og at HSI ikke var alene om at udbyde våben til salg på denne markedsplads.

Højesteret tiltræder, at indholdet af korrespondancen mellem T1 under profilen X og HSI-agenterne i hele forløbet fra den 18. april til den 9. november 2019 ikke giver grundlag for at fastslå, at HSI's agenter har tilskyndet ham til at købe våben og ammunition, som han ellers ikke ville have købt, eller til at gøre det i større omfang, end han ellers ville have gjort.

Højesteret tiltræder i den forbindelse også, at det forhold, at agenterne fra HSI afslog at levere våben til Sverige, ikke kan anses for at have været udslagsgivende i forhold til, hvor mange våben T1 bestilte. Det bemærkes herved, at antallet af våben blev ændret flere gange på hans initiativ, inden der blev indgået aftale om det endelige antal våben, der skulle leveres, og at T1 kort efter den 24. juli 2019 ikke blot genbestilte de våben, der er omfattet af forhold 1, men også bestilte en stor mængde yderligere våben. Det fremgår af korrespondancen mellem

ham og agenterne, at han gennem hele forløbet fra april til november 2019 var vedholdende og initiativtagende i forhold til ønsket om at købe våben. Desuden giver korrespondancen som anført af landsretten et klart indtryk af, at han fremover ønskede løbende at købe våben i et større omfang, når de bestilte ordrer var gennemført.

På den baggrund tiltræder Højesteret, at hverken T1 eller de øvrige tiltalte har været udsat for en agentaktion, der er i strid med provokationsforbuddet i retsplejelovens regler og i Menneskerettighedskonventionens artikel 6. Dette gælder også for dansk politis optagelse af et foto, som viste våben sammen med en dansk avis fra den 25. september 2019, og som HSI's agenter herefter sendte til T1 via profilen X. Det er i den forbindelse uden betydning, om dette måtte være en foranstaltning, der krævede retskendelse efter retsplejelovens § 754 c.

Straffastsættelsen

Det er i forarbejderne til straffelovens § 192 a forudsat, at der med en straf ramme af fængsel i indtil 8 år vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen i forhold til særligt grove overtrædelser af bestemmelsen. Det er endvidere forudsat, at der i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, udmåles væsentligt strengere straffe end de udgangspunkter, der er angivet for strafudmålingen (Folketingstidende 2016-17, tillæg A, lovforslag nr. L 139, s. 5 og 9).

Ved straffastsættelsen for T1 må der lægges vægt på, at forhold 1 og 2 omhandler ulovlig våbenhandel med en stor mængde skydevåben og ammunition, og at der er tale om grove forhold af professionel og organiseret karakter. Der må desuden lægges vægt på, at det var ham, der bestilte de omhandlede våben på Dark Web, og at han har haft en ledende og dominerende rolle.

T1 er som nævnt fundet skyldig i to tilfælde af forsøg på overtrædelse af straffelovens § 192 a, og Højesteret finder, at der ikke foreligger sådanne særdeles skærpene omstændigheder, at der er grundlag for i medfør af straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., at fastsætte en straf, der overstiger strafmaksimum i § 192 a.

Højesteret fastsætter herefter straffen for T1 til fængsel i 8 år.

Ved straffastsættelsen for T2, T3 og T4 må der lægges vægt på karakteren og grovheden af de forhold, som de hver især er fundet skyldige i. Der må herved ud over mængden af skydevåben lægges vægt på, at T2 har haft en rolle som kurer i forhold 1, og at T3 og T4 hver især har haft en rolle som kurer i forhold 2, dog således at T4 som anført af landsretten har haft en mindre aktiv rolle end T3.

Højesteret fastsætter herefter straffene for T2 og T3 til fængsel i 5 år og straffen for T4 til fængsel i 4 år.

Udvisning

Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at T1, T2, T3 og T4 skal udvises med indrejseforbud for bestandig.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med de ændringer, at straffen for T1 forhøjes til fængsel i 8 år, at straffene for T2 og T3 forhøjes til fængsel i 5 år, og at straffen for T4 forhøjes til fængsel i 4 år.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at T1 skal straffes med fængsel i 8 år, at T2 skal straffes med fængsel i 5 år, at T3 skal straffes med fængsel i 5 år, og at T4 skal straffes med fængsel i 4 år.

T1, T2, T3 og T4 skal hver især betale de sagsomkostninger for Højesteret, der vedrører dem.